

Република Србија
Привредни апелациони суд
2 Пж 10069/13
18.03.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, поступајући по судији Снежани Новчић, као председнику већа, судијама Милицы Милановић Траиловић и Горану Савићу, чланови већа, у парници тужиоца АА из ..., власник и законски заступник „...“ из ..., ул. ..., кога заступа адвокат Миленко Бошњакковић из Београда, ул. Војводе Бране бр. 36, против првотуженог „Raiffeisen leasing“ ДОО из Новог Београда, ул. Милутина Миланковића бр. 134а и друготуженог „Mercedes – Benz Србија i Crna Gora“ ДОО из Новог Београда, ул. Омладинских бригада бр. 33, кога заступа Александра Ковачевић из Београда, ул. Ботићева бр. 12, ради накнаде штете, вредност предмета спора 1.356.493,07 динара, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 3 П 188/2010 од 14.10.2013. године, у седници већа одржаној дана 18.03.2014. године, доноси

ПРЕСУДУ

I УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 3 П 188/2010 од 14.10.2013. године у жалбом побијаном ставу I изреке првостепене пресуде и то у делу где је раскинут Уговор о финансијском лизингу бр. ... од ... године.

II ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 3 П 188/2010 од 14.10.2013. године и ПРЕСУЂУЈЕ:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ првотужени да тужиоцу исплати износ од 841.082,75 динара са законском затезном каматом почев од 10.01.2006. године до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема отправка другостепене пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ друготужени да тужиоцу исплати износ од 515.410,12 динара са законском затезном каматом почев од 10.01.2006. године до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема отправка другостепене пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ првотужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 393.460,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема другостепене пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ друготужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 239.540,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема другостепене пресуде.

Преко досуђеног до укупно траженог тужбени захтев се ОДБИЈА као неоснован.

III ОДБИЈА СЕ захтев прво и друготуженог за исплату трошкова насталих у поступку по жалби.

Образложење

Изрека првостепене пресуде гласи:

„I Раскида се Уговор о финансијском лизингу бр. ... од године, закључен између тужиоца АА из ..., власника „...“ из ..., као корисника лизинга, првотуженог „Raiffeisen leasing“ ДОО из Новог Београда, као даваоца лизинга и друготуженог „Daimler Chrysler Србија и Црна Гора“ ДОО из Новог Београда, као испоручиоца опреме, што тужени дужни признати, у року од 8 дана, од правноснажности пресуде.

II Усваја се тужбени захтев тужиоца АА из ..., власник и законски заступник „...“ из ..., па се обавезују првотужени „Raiffeisen leasing“ ДОО из Новог Београда и друготужени „Daimler Chrysler Србија и Црна Гора“ ДОО из Новог Београда, да тужиоцу солидарно плате износ од 1.356.493,07 динара, са законском затезном каматом почев од 10.01.2006. године, до исплате, у року од 8 дана, од пријема писменог отправака пресуде.

III Обавезују се прво и друготужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 633.000,00 динара, у року од 8 дана, од пријема писменог отправака пресуде.“

Против наведене пресуде жалбу изјављују тужени првог и другог реда, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да другостепени суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно поступање. Првотужени истиче да је учињена повреда поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. и повреда поступка из чл. 374. ст. 1. Закона о парничном поступку. У образложењу разлога жалбе наводи да је суд пропустио да помене два извршена вештачења, да није ставио доказ у међусобни однос, не наводи због чега је поклонио поверење исказу једног сведока, а није поклонио поверење исказу другог сведока, те како је пропустио да види да је у предмету била донета делимична пресуда. Истиче да не одговара за материјалне недостатке, нити за накнаду штете, да није утицао на избор предмета ни испоручиоца и није другачије уговорено. О раскиду уговора је већ правноснажно одлучено, па суд и није могао више о томе да одлучује. Суд прихвата износ накнаде из налаза и мишљења вештака ББ, а у образложењу пресуде и не помиње да је вештак био ангажован у поступку. Првотужени је давалац лизинга, а не продавац ствари и сврстава се у ред финансијских институција, те не одговара за материјалне недостатке. Тужилац се домаћински није односио према возилу, што произилази из налаза вештака машинске струке, а и вештака ВВ. У пресуди нема објашњења због чега је тужени претрпео штету. Вештак се ниједном речју није дотакао изгубљене добити туженика. Суд је погрешно утврдио да је тужилац претрпео штету тиме што је платио аванс, а авансом је у ствари измирио уговорену обавезу. Погрешно је примењено материјално право и није суд разматрао Закон о финансијском лизингу. Предлаже да другостепени суд одбије тужбени захтев у односу на првотуженог. Друготужени такође наводи да су учињене повреде поступка из чл. 374. ст. 1. у вези чл. 7., 8., 220., 221. и 223. Закона о парничном поступку, те да је учињена повреда поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку, јер нису наведени разлози о битним чињеницама, а наведени разлози су нејасни и противуречни. Надаље наводи да је суд усвојио тужбени захтев према туженом који не постоји, да је суд раскинуо уговор о лизингу који је раскинут још пре

подношења тужбе, те је суд усвојио део тужбеног захтева који је правноснажно повучен још 2008. године. Суд у образложењу није споменуо основе обавезе и разлоге за обавезивање. Нејасно је на основу чега је определио да камата на досуђени износ почиње да тече 10.01.2006. године, није ценио допуну налаза и мишљења ГГ од 15.10.2012. године, а не садржи оцену ниједног достављеног налаза и мишљења. Поклонио је веру исказима ДД и ЋЋ, а који искази су супротни материјалним доказима у списима, те да је сервис друготуженог поступао педантно и да је отклањао пријављене кварове. Није јасно на основу чега је суд закључио да је тужилац поступио као савестан и добар домаћин када се у налазу комисије вештака указује на недوماћинско поступање. Закључак суда да је друготужени продао спорно возило није јасан. У образложењу пресуде је наведено да је тужилац остао без наведених послова због тога што је возило продато трећем лицу, међутим није јасно без којих је то уговорених послова тужилац остао, није достављен ниједан доказа на околност да је у време док је возило било на поправкама тужилац изгубио уговорене послове. Није јасно на основу чега је суд утврдио да је тужилац уредно плаћао лизинг рате, када је суду достављен доказ да је управо због неплаћања лизинг рата био принуђен да раскине уговор о лизингу. Није јасно на основу чега је суд закључио да је постојала могућност да тужилац због пропуста друготуженог престане да обавља своју делатност. Није утврдио по ком основу тужени има обавезе исплате новца тужиоцу, да ли на страни тужених постоји било каква одговорност, ако је трпео штету у чему се састоји, да ли постоји допринос тужиоца евентуалној штети, а суд није утврдио такође ниједну чињеницу која се односи на промењене околности због којих се захтева раскид, нити чињеницу која се односи на нарушену еквивалентност, посебно ако се има у виду да је тужилац на основу лизинга користио потпуно ново возило за које коришћење није плаћао уговорене лизинг рате, што је био разлог за раскид уговора. Суд није навео које то кварове у гарантном року друготужени није отклонио. Погрешно је примењено и материјално право и то одредбе чл. 133. до 135. Закона о облигационим односима. Надаље, суд није имао у виду одредбу чл. 501., 502. и 504. Закона о облигационим односима.

Тужилац одговор на жалбу тужених не доставља суду.

Испитујући побијану пресуду, применом одредбе чл. 386. Закона о парничном поступку, другостепени суд налази да су жалбе делимично основане.

У првостепеном поступку нису учињене апсолутно битне повреде поступка из чл. 374. ст. 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности, нити је учињена повреда поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку, на коју жалиоци указују суду, јер је изрека пресуде у складу са начином пресуђења и датим разлозима у образложењу пресуде. Међутим, учињена је повреда поступка из чл. 393. ст. 1. Закона о парничном поступку, пошто је првостепени суд прекорачио тужбени захтев, тиме што је досуђено више од оног што је тражено. Наиме, из тужбе која је достављена суду 10.10.2006. године између осталог произилази да је тужилац предложио да се раскине Уговор о финансијском лизингу од 24.09.2004. године. Такође из тужбе произилази да је најпре као тужени другог реда био означен „Daimler Chrysler Србија i Crna Gora“ ДОО из Београда, након тога исправљен је назив туженог другог реда, па је као тужени другог реда означен „Mercedes – Benz Србија i Crna Gora“ ДОО из Београда, мада је првостепени суд омашком у пресуди означио као

друготуженог првобитно туженог, а што се може исправити по оцени овог суда у свако доба, као и неправилно означена вредност предмета спора (где су замењена места броја 5 и 6). Надаље, што се тиче садржине тужбеног захтева, из списка произилази да је исти уређен поднесцима од 06.06.2013. године и 30.09.2013. године, те да је тужилац потраживао да суд обавезе тужене да му солидарно плате износ од 1.356.493,07 динара са припадајућом каматом од подношења тужбе до исплате, односно 1.365.493,07 динара са каматом по Закону о затезној камати од утужења до исплате. Дакле, у последњем опредељеном тужбеном захтеву није био садржан захтев за раскид уговора, па је стога првостепени суд прекорачио овлашћења, те је у наведеном делу пресуду било нужно укинути. Неосновано жалиоци указују суду да је делимичном пресудом б П 6524/06 од 29.10.2008. године правноснажно пресуђено у делу у којем је тужилац захтевао да суд раскине уговор, на тај начин што је утврђено да је тужба повучена, јер решење о повлачењу тужбе представља решење којим се окончава спор, али није одлука којом је пресуђено о спору пошто ствар постаје пресуђена само након доношења мериторне одлуке којом се усваја или одбија тужбени захтев.

Наводи жалбе у којима жалиоци истичу да су учињене релативне повреде поступка не утичу на законитост и правилност одлучивања у конкретном случају. Суд јесте засновао своју одлуку на чињеницама које су утврђене из изведених доказа, а при том је нужно образложити одлучне чињенице, а не све чињенице које су утврђиване током поступка. По оцени овог суда, у списима нису садржани опречни налази вештака, те их није било нужно усклађивати, већ су вештаци поступали по различитим задацима, јер им је презентована накнадна документација, те одакле произилазе евентуалне несагласности, које је суд био у могућности да усклади без покушаја усаглашавања самих вештака.

Првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање. Из стања у списима и утврђења првостепеног суда произилази да су парничне странке дана 24.09.2004. године закључиле Уговор о финансијском лизингу, чији је предмет возило марке Возило је испоручио тужиоцу друготужени дана 12.10.2004. године, о чему је сачињен записник. Уговорне стране су се између осталог споразумеле да се возило отплаћује у 60 месечних рата, да је вредност возила, вредност уговора и висина рате уговорена и то вредност предмета лизинга 25.620,38 ЕУР-а, аконтација 10.248,15 ЕУР-а, износ рате 335,00 ЕУР-а, вредност уговора 30.348,15 ЕУР-а, трошкови одобрења 384,31 ЕУР-а. Уплата при склапању уговора су аконтације и трошкови одобрења у укупном износу од 10.632,46 ЕУР-а. Плаћање се врши у динарској противвредности по продајном курсу еура за девизе „Raiffeisen banke“ АД важећем на дан плаћања. Саставни део уговора су општи услови Уговор о финансијском лизингу бр. и план отплате, као и записник о примопредаји возила. У општим условима које је првотужени приложио уз свој поднесак од 03.06.2008. године између осталог било је предвиђено да потписивањем Записника о пријему предмета лизинга искључује се одговорност даваоца лизинга за материјалне недостатке, аконтација је саставни део обрачуна лизинг рата и не враћа се кориснику лизинга у случају превременог раскида уговора, након престанка уговора, давалац лизинга ће саставити коначан обрачун и доставити га кориснику лизинга. Општим условима предвиђена је накнада штете, али она не обухвата штету насталу код корисника лизинга, већ искључиво штету насталу код даваоца лизинга.

Ради реализације Уговора о финансијском лизингу првотужени је од друготуженог набавио предметно возило, што документује рачуном бр. 2220.4.14.2.01.110 од 11.10.2004. године издатом на износ од 1.951.788,73 динара, што је у уговору о лизингу прерачунато у 26.620,38 ЕУР-а. Тужилац је возило преузео као што је речено 12.10.2004. године. Обзиром да је имао проблеме са возилом због честих кварова, тужилац се дана 15.08.2006. године обратио друготуженом са захтевом за замену возила. Сличне рекламације уследиле су 05.07.2006. године и 04.10.2006. године, али друготужени није прихватио замену, тако да је дана 18.10.2006. године, након што је друготужени извршио последњу оправку на возилу, тужилац вратио возило првотуженом и покренуо предметни спор. Дакле, возило је било у поседу тужиоца од 12.10.2004. године до 18.10.2006. године, односно 2 године и 6 дана. (По неспорном договору страна у поступку сви обрачуни касније су вршени као да је возило било у поседу тужиоца 2 године.) За то време према налазу вештака машинске струке у коме је могло бити возило је било на оправци укупно 113 дана или 15,15% укупног времена возила на употреби. Вештаци машинске струке ЕЕ и ЖЖ, дипломирани инжењери, су између осталог закључили да је техничко стање возила последица системских грешака на виталним деловима возила, као и последица недовољно квалитетног одржавања и чувања возила од стране власника и возача возила.

Након што је тужилац вратио предметно возило, првотужени је исто продао СТР „...“ чији је власник 33 предузетник, по цени од 1.025.636,75 динара, односно са ПДВ-ом 1.210.251,36 динара, рачун издат 02.02.2007. године.

По Уговору о лизингу тужилац је исплатио динарску противвредност укупно 19.766,37 ЕУР-а и то аванс у противвредности од 10.248,15 ЕУР-а, 27 рата у укупном износу од 9.092,66 ЕУР-а, обраде захтева у износу од 384,31 ЕУР-а, опомене 35,00 ЕУР-а, камате 6,25 ЕУР-а. Из налаза и мишљења вештака ГГ произилази да је тужилац само у 2003. години остварио позитиван финансијски резултат, док је у периоду 2004. – 2007. године пословао са губитком. Тужилац је током поступка тражио и штету која је настала због раскида уговора услед немогућности превоза радника и материјала, али је вештак у вези конкретних уговора налазио да је возило било у функцији у целом периоду у коме је уговорено извођење радова по таквим уговорима, односно није био у могућности да утврди узрочну везу између раскида таквих уговора и кварова на спорном возилу, није постојала подударност датума из уговора и датума када је спорно возило било на сервису код друготуженог, па је тужилац током поступка определио тужбени захтев без поменутог вида штете. Током поступка друготужени је евентуално учинио неспорним чињеничне наводе по основу приговора на материјалне недостатке тужиоцу најпре 88, а потом по одбитку суботе, недеље и празника 59 радних дана у вези обрачуна изгубљене зараде, односно изгубљених ауто дана. Истицао је да исто може послужити као основ за калкулацију и евентуално губитка ауто дана, односно губитка по основу некоришћења предметног возила из основа за који потенцијално може одговарати друготужени.

Суд је утврдио из налаза и мишљења вештака Свилар Горана да је спорно возило по основу редовног сервиса, ванредних сервиса, поправке због штете на возилу, системских кварова и друго у овлашћеном сервису за мерцедесова возила

провело укупно 113 дана. Међутим, вештак наводи да је у сервису возило било 57 дана због системских кварова који су настали на возилу, а пријављени су у гарантном року.

По захтеву тужиоца обављено је и вештачење и уз помоћ вештака економско финансијске струке, па је суд из налаза и мишљења вештака ББ из ... утврдио **под А:** на име повраћаја више плаћеног аванса – да је тужилац уплатио на рачун првотуженог 24.09.2004. године 10.632,46 ЕУР-а по основу уговореног аванса и по основу обрачунатих трошкова првотуженог, што је по продајном курсу првотуженог од 75.845,00 динара за 1 еур на дан плаћања одговарало противвредности од 806.422,12 динара. Уплаћени аванс односи се на 60 рата лизинга одобрених од стране првотуженог по спорном уговору. Кад се 806.422,12 динара подели са 60 рата, долази се до податка да је тужилац по једној рати лизинга платио првотуженом 13.440,37 динара на име аванса и трошкове првотужиоца. По сагласности тужиоца финансијски обрачун је вршен као да је возило тужилац користио 24 месеци. Када се 24 месеца помножи са 13.440,37 динара, колико је износио плаћени аванс са обрачуном за један месец, онда се долази до резултата да је за 24 месеца обрачун аванса одговарао износу од 322.568,88 динара. Како је речено да је уговор о лизингу био закључен за период коришћења од 5 година тужилац би платио мањи аванс за двогодишње коришћење у односу на аванс који је уговорен за период коришћења од 5 година. Када се од 806.422,12 динара одбије износ од 322.568,80 динара, долази се до податка да је тужилац платио више туженом 483.853,24 динара на име аванса за период када није користио спорно возило рачунато од 25-е па закључно са 60-ом ратом или за 36 рата више.

Под Б: обрачун по ценама Рент а Кара за време некоришћења возила.

Суд је уз помоћ вештака финансијске струке обрачун потраживања тужиоца по овом основу базирао на времену од 04.03.2005. године па закључно са 20.09.2006. године, за укупно 67 дана, применом цене из ценовника Рент а Кара, па је нашао да се возило налазило у сервису 04.03.2005. године 1 дан, противвредност 7.033,00 динара; 22.08.2005. године 3 дана, противвредност 7.033,00 динара по дану, укупно 21.099,00 динара; 20.12.2005. године 8 дана пута 7.033,00 динара = 56.624,00 динара; 27.12.2005. године 13 дана пута 7.033,00 динара = 91.429,00 динара; 21.06.2006. године 27 дана пута 8.805,36 динара = 218.304,72 динара и 05.09.2006. године 15 дана пута 8.085,36 динара = 121.280,40 динара, све укупно 515.410,12 динара.

Под Ц: вештак финансијске струке вршио је трећи обрачун и на вредност возила после исплате 60 рата. По уговору тужилац је требао да плати првотуженом набавну вредност возила у целости у 60 рата односно за 5 година. Поред набавне вредности возила која је износила 25.620,38 ЕУР-а противвредност у динарима, тужилац се обавезао да плати туженом уговорене камате у периоду коришћења возила и све друге трошкове које је првотужени имао везано за предају возила тужиоцу на коришћење, а они су износили 10.632,46 ЕУР-а противвредности у динарима на дан плаћања. Тужилац је у целости платио првотуженом трошкове у облику пореза на обрачунате камате и слично пре преузимања спорног возила тачније 24.09.2004. године. Уговорене камате тужилац је плаћао првотуженом кроз месечне лизинг рате, где је по плану отплате финансијског лизинга задња рата доспевала за плаћање 02.10.2009. године. Према обрачуну 16.05.2013. године спорно возило након протекла 5 година употребе

имало је вредност у 34% у односу на његову набавну вредност (АМСС – Центар за моторна возила ДОО Београд). По уговору спорно возило имало је набавну вредност од 25.620,38 ЕУР-а противвредност у динарима на дан обрачуна. Кад се набавна вредност од 25.620,38 ЕУР-а обрачуна 34% као вредност возила после 60 месеци и 5 година употребе, долази се до податка да је спорно возило имало вредност од 8.710,93 ЕУР-а све у противвредности у динарима на дан 12.10.2009. године, јер од 12.10.2004. године када је возило преузето од првотуженог до 12.10.2009. године има 5 година или 60 месеци. Када се 8.710,93 ЕУР-а вредности спорног возила на дан 12.10.2009. године подели на 60, долази се до податка да је месечна вредност возила по процени АМСС – Центра за моторна возила одговарала месечној вредности од 145,18 ЕУР-а. Тужилац је користио возило 24 месеци, па са претпоставком да је извршавао своје уговорене обавезе према првотуженом предвиђене Уговором о финансијском лизингу од 24.09.2004. године, као што је то чинио у времену коришћења возила до 10.10.2006. године, онда би тужиоцу припала вредност од 3.484,37 ЕУР-а на дан 12.10.2009. године. Према курсној листи НБС, средњи курс еура динарска противвредност на дан 12.10.2009. године била би 357.229,71 динара. Из изнетог првостепени суд на основу налаза и мишљења вештака економско финансијске струке правилно закључује да дуг тужених према тужиоцу износи по свим побројаним ставкама укупно 1.356.493,07 динара. Међутим, тужене солидарно обавезује да наведени износ плате тужиоцу. Привредни апелациони суд не прихвата овакво правно мишљење, већ налази да првотужени дугује, у смислу одговарајућих одредаба Закона о финансијском лизингу, повраћај дела аванса у износу од 483.853,24 динара и повраћај уплаћеног дела вредности возила у износу од 357.229,71 динара, што укупно износи 841.082,75 динара. Док по основу материјалних недостатака и права из гаранције друготужени дугује тужиоцу износ од 515.410,12 динара по ценовнику Рент а Кара за време некоришћења возила у периоду од 67 дана, све такође у смислу одговарајућих одредаба Закона о финансијском лизингу, па је у наведеном делу побијана пресуда преиначена.

Одредбом чл. 2. Закона о финансијском лизингу, прописано је да посао финансијског лизинга је посао финансијског посредовања који обавља давалац лизинга и који подразумева да давалац лизинга, задржавајући право својине над предметом лизинга, на примаоца лизинга преноси, на одређени временски период, овлашћење држања и коришћења предмета лизинга, са свим ризицима и свим користима повезаним са правом својине, а прималац му за то плаћа лизинг накнаду, уколико је испуњен најмање један од следећих услова, а између осталог да право својине над предметом лизинга се преноси са даваоца на примаоца лизинга истеком рока на који је закључен уговор и по извршеној исплати укупно уговореног износа лизинг накнаде. У конкретном случају, тужилац као корисник лизинга и тужени првог реда као давалац лизинга закључили су Уговор о лизингу дана 24.09.2004. године, па је тужилац у периоду од 03.11.2004. године до 07.02.2007. године укупно исплатио првотуженом 27 лизинг рата и то најпре у износу од 335,00 ЕУР-а месечно, а потом почев од маја 2006. године 339,07 ЕУР-а месечно, те од фебруара 2007. године 342,70 ЕУР-а месечно. Одредбом чл. 6. ст. 2. Закона о финансијском лизингу, између осталог прописано је шта уговор о лизингу обавезно садржи, па је назначено да садржи износ појединачне рате лизинг накнаде и њихову структуру. Одредбом чл. 7. истог Закона, прописано је да лизинг накнада је накнада коју прималац лизинга плаћа даваоцу лизинга за

коришћење предмета лизинга. Лизинг накнада се утврђује на основу износа који је давалац лизинга платио за **стицање својине на предмету лизинга**, увећаног за камату и друге трошкове које у складу са уговором о лизингу прималац лизинга плаћа даваоцу лизинга. У овом случају по протеку 5 година спорно возило имало би вредност у 34% у односу на његову набавну вредност, месечна вредност возила на дан 12.09.2009. године износила би 145,18 ЕУР-а. Како је тужилац користио возило 24 месеци, обавезан је првотужени да му врати отплаћени део вредности возила, што у динарској противвредности износи 357.229,71 динара. Дакле, при неспорној чињеници да је уговор раскинут на захтев тужиоца обавезан је првотужени на повраћај датог са каматом од утужења па до исплате, јер је иста на наведени начин опредељена од стране тужиоца, што би било и у складу са одредбом чл. 214. Закона о облигационим односима.

Одредбом чл. 132. Закона о облигационим односима, прописани су дејства раскида, па је у ст. 2. наведено да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала. У конкретном случају, тужилац је уредно у периоду од 24 месеци испуњавао уговорене обавезе из Уговора о лизингу (са незнатног одступања у погледу уплате једне рате). Неосновано друготужени указује у жалби да је уследио раскид уговора о лизингу од стране првотуженог, већ из стања у списима предмета произилази да је уговор раскинуо тужилац, због постојања мана на ствари и то на тај начин што је након 2 године спорно возило вратио првотуженом, те је након тога возило првотужени продао, а одакле произилази да се сагласио са раскидом уговора.

Одредбом чл. 24. Закона о финансијском лизингу, прописано је ако испоручилац примаоцу лизинга не испоручи предмет лизинга, ако га испоручи са доцњом или **ако предмет лизинга има материјалне недостатке**, прималац лизинга може, у складу са законом којим се уређују облигациони односи, одбити пријем испоруке или **раскинути уговор** о лизингу и има право на накнаду штете. Ставом 4. истог члана, прописано је ако раскине уговор, прималац лизинга има право на повраћај накнаде коју је платио у складу са уговором о лизингу, умањену за износ који представља накнаду за корист коју је прималац лизинга имао од предмета лизинга. Дакле, и Закон о финансијском лизингу изричито прописује право примаоца лизинга да ако раскине уговор може остварити повраћај дате накнаде, али у разумном износу. У овом случају обавезан је првотужени да врати разуман износ садржан у појединачним месечним лизинг ратама, али и разуман, износ аванса који је тужилац у складу са уговором уплатио на рачун првотуженог 24.09.2004. године у износу од 10.632,46 ЕУР-а, што у динарској противвредности износи 806.422,12 динара, а на месечном нивоу када се подели у 60 рата, 13.440,37 динара на име аванса и трошкова првотужиоца. Првостепени суд правилно налази да првотужиоцу припада аванс на име коришћења возила у периоду од 24 месеца, те преостали износ за неискоришћених 36 рата дужан је да врати што у динарској противвредности износи 483.853,24 динара.

Одредбом чл. 14. ст. 1. Закона о финансијском лизингу, прописано је да давалац лизинга је дужан да према спецификацији примаоца лизинга прибави предмет лизинга од испоручиоца кога је одредио примаоц лизинга. Одредбом чл. 16. истог Закона, прописано је да за материјалне недостатке предмета лизинга, примаоцу лизинга одговара испоручилац, ако друкчије није уговорено, а у овом случају другачије није уговорено. Правилно првотужени указује у жалби да за материјалне недостатке на предмету лизинга не одговара, јер наведено

произилази из закона и садржине Уговора о финансијском лизингу. Међутим, само постојање материјалних недостатака на предмету лизинга, је један од законом прописаних услова за раскид уговора о лизингу од стране примаоца лизинга, све у цитиране одредбе чл. 24. Закона о финансијском лизингу.

Дакле за материјалне недостатке на ствари, који недостаци су се појавили у оквиру важења гаранција за исправно функционисање продате ствари, а последица су системски грешака на виталним деловима возила (радилица на мењачу, замена квачила, радио-апарата, компјутера и др.), одговара друготужени, као продавац, што даље значи да у овом делу нису укључени кварови који су настали из крајње непажње приликом употребе ствари или услед нестручног руковања возилом од стране тужиоца.

Одредбом чл. 38. Закона о финансијском лизингу, између осталог прописано је да ако испоручилац предмета лизинга, овде друготужени, поручи предмет који има материјалне недостатке, прималац лизинга има право према испоручиоцу као права која би према закону којим се уређују облигациони односи, имао да је био страна у уговору са испоручиоцем. Ставом 3. истог члана, прописано је да испоручилац не може бити одговоран и да даваоцу лизинга и примаоцу лизинга за исту штету. Током поступка друготужени је истицао да би евентуално могао бити обавезан само на ову врсту штете због немогућности коришћења спорног возила, јер се возило налазило у сервису друготуженог ради отклањања системских кварова. Сматрао је да је оправдани период односно број ауто дана 88, да би потом истицао да исте дане треба умањити за дане у којима сервис није радио. Првостепени суд је правилно утврдио у складу са датим налазом и мишљењем од стране вештака економско-финансијске струке да тужиоцу припада накнада за 67 дана колико је возило провело у сервису друготуженог ради предметне отправке све у укупној динарској противвредности од 515.410,12 динара. У конкретном случају противвредност накнаде није обрачуната према ценама у време доношења судске одлуке у смислу одредбе чл. 189. ст. 2., али се тужилац сагласио са оваквим начином обрачуна и уредио тужбени захтев у складу са датим обрачуном по ценама важећим 2005. и 2006. године, те је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев у границама постављеног тужбеног захтева. Овакав начин пресуђења у складу је са одредбама чл. 501., 502. и 504. Закона о облигационим односима.

Из изнетог произлази да у случају постојања материјалних недостатака на возилу прималац лизинга може раскинути Уговор о финансијском лизингу и у односу на лизинг кућу остварити право на повраћај накнаде у разумном износу, док у односу на испоручиоца предмета лизинга прималац лизинга може потраживати штету због материјалних недостатака под законом прописаним условима.

Првостепени суд је тужиоцу досудио трошкове применом одредбе чл. 150., 154. и 163. Закона о парничном поступку, у укупном износу од 633.000,00 динара. Тужени тачност обрачуна нису спорили. Међутим, како је Привредни апелациони суд преиначио првостепену пресуду и отклонио обавезу солидарне исплате главног дуга прво и друготуженог, самим тим не постоји ни обавеза да тужени првог и другог реда солидарно исплате тужиоцу трошкове поступка, већ је у овом делу одлука преиначена на тај начин то су тужени обавезани да тужиоцу исплате процентуални износ обрачунатих трошкова применом правила успеха, односно неуспеха у спору.

Како је вредност предмета спора 1.356.493,07 динара, а првотужени обавезан да исплати тужиоцу укупан износ од 841.082,75 динара. Из изнетог произилази да је обавезан да плати 62% процената главног дуга, па је у истом износу обавезан да плати трошкове поступка. У преосталом делу од 38% процената обавезан је да трошкове исплати тужени другог реда, а што номинално износи у односу на првотуженог 393.460,00 динара и у односу на друготуженог 239.540,00 динара.

Захтев прво и друготуженог за исплату трошкова насталих у поступку по жалби одбијен је као неоснован применом одредбе чл. 165. Закона о парничном поступку, све узимајући у обзир да су по жалбама успели у незнатном делу.

Побијана пресуда у овом делу преиначена је применом одредбе чл. 394. ст. 4. Закона о парничном поступку.

ММТ/ЈВ

Председник већа – судија
Снежана Новчић, с. р.

За тачност отправка,